

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 22Sa/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5022200055
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5022200055.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako správny súd, v konaní pred sudcom JUDr. Róbertom Bebčákom, v právnej veci žalobcu: S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. C. XXX, XXX XX H. C., zastúpeného zástupcom: Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., so sídlom Potočná 2835/1A, 022 01 Čadca, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo: 4403-2/2022-BA zo dňa 7. februára 2022

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.
Žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Zvolen rozhodnutím Číslo: 6908-47/2021-ZV zo dňa 14.12.2021 (ďalej aj len „prvostupňové správne rozhodnutie“) rozhodla, že žalobca nemá nárok na náhradu za bolesť v dôsledku úrazu zo dňa 22.01.2016. V odôvodnení poukázala na žiadosť žalobcu zo dňa 13.04.2017, ktorou uplatnil nárok na úrazovú dávku náhrady za bolesť z dôvodu, že mal utrpieť pracovný úraz dňa 22.01.2016 v čase medzi 14.00 a 14.30 hod. v Bílej, v Českej republike pri sťahovaní dreva s koňom u zamestnávateľa A. K.. Pobočka vo veci pôvodne rozhodla rozhodnutím zo dňa 19.06.2017, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím ústredia zo dňa 22.08.2017. S týmto rozhodnutím sa stotožnil aj Krajský súd v Žiline, ktorý v rámci súdneho prieskumu rozsudkom sp.zn. 28Sa/15/2017 zo dňa 05.06.2018 žalobu žiadateľa zamietol. Podanú kasačnú sťažnosť v tejto veci Najvyšší súd SR zamietol rozsudkom vo veci sp.zn. 9Sžsk/88/2018, ktoré rozhodnutie bolo zrušené Nálezom Ústavného súdu SR. Sociálne poisťovňa, ústredie rozhodnutím zo dňa 12.08.2021 rozhodnutie pobočky zo dňa 19.06.2017 zrušila s tým, že v konaní sa ďalej bude pokračovať v intenciách rozsudku NS SR zo dňa 30.06.2021, t.j. výzvou žiadateľa, aby sa určenia pracovného charakteru úrazu domáhal žalobou na príslušnom okresnom súde. Prvostupňový správny orgán poukázal v rozhodnutí na relevantnú právnu úpravu zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení s tým, že v novom konaní prvostupňový správny orgán vykonal ďalšie dokazovanie. Prvostupňový správny orgán vyzval právneho zástupcu žiadateľa, aby súdnou cestou podaním na príslušný súd žiadal o určenie, či sa jedná o pracovný úraz. Právny zástupca v odpovedi zo dňa 02.09.2021 podanie takejto žaloby odmietol. A. na výzvu oznámil v odpovedi zo dňa 07.10.2021, že k spísaniu dohody medzi ním a žiadateľom došlo až po jeho úraze na naliehanie jeho sestry, že to potrebuje k prevozu leteckou záchrannou službou, ďalej že dohodu podpísala sestra žiadateľa, že otcovi žiadateľa žiadnu výplatu za prácu nedával, pretože medzi nimi nebola žiadna dohoda a nebola vystavená ani faktúra a trval na tom, že žiadateľ dňa 22.01.2016 nebol jeho zamestnancom. Prvostupňový správny orgán - pobočka sa ďalej v konaní zaoberal dôkazmi, a to čestnými prehláseniami svedkov, ktoré boli predložené v roku 2017 právny zástupcom žiadateľa. Jedná sa o osoby Z. Z., B. R. a M. E., ktorého sa nepodarilo skontaktovať. Pobočka Čadca vykonala s týmito ústne pohovory, o čom spísala zápisnice. Svedok Z. Z., ktorý dňa 28.06.2017 podpísal čestné prehlásenie, v ktorom uviedol, že videl ako pán

K. dával výplatu B. S. pre jeho syna S. S. za prácu v C., v zápisnici potvrdil, že A. K. dal S. otcovi peniaze; uviedol, že nevie, či tam išiel pomáhať alebo kto ho tam zobral, či to bolo na zmluvu, nevedel, či je to ten pán K., tohto majiteľa, zamestnávateľa nepozná a čestné prehlásenie mu dal S. S.. Osobne však nevidel, že mu peniaze dával z ruky do ruky, ani nepočul, za čo sú tie peniaze, len to počul od B. S., pričom čestné prehlásenie mu napísali a on aj overil svoj podpis na obecnom úrade. Svedok B. R., ktorý v čestnom prehlásení dňa 30.06.2017 uviedol, že má vedomosť o tom, že keď sa stal S. S. úraz, tak bol tento zamestnancom A. K., do zápisnice povedal, že nevie, či mal dohodu, len sa domnieva, že mal, keďže ho videl pracovať s koňom od K., nebol svedkom prideľovania práce, o dohode, ktorú mal uzavrieť S. S. so K., počul len od S. S. a čestné prehlásenie mu priniesla asi sestra B. S. alebo jeho otec a urobil to na podnet S. S., ktorý ho o to požiadal. Pobočka v rozhodnutí uviedla, že výpovede týchto svedkov sú nejednoznačné a spochybňujú ich pôvodné svedectvo spísané v čestných prehláseniach v roku 2017. Svedkovia žiadne z uvedených skutočností nevedeli s určitosťou potvrdiť a tieto len predpokladali na základe rozhovoru so žiadateľom alebo s jeho otcom. Čestné prehlásenia boli podľa svedkov predpripravené a svedkovia ich len podpísali. Pobočka ďalej vykonala šetrenie ohľadom existencie pracovnoprávneho vzťahu, a to okrem iného žiadosťou adresovanou Oblastnému inšpektorátu práce v Ostrave, ktorý v odpovedi uviedol, že sa nedá konštatovať, že by boli naplnené všetky definíčné znaky závislej práce. Česká správa sociálneho zabezpečení oznámila, že fyzická osoba S. nebola prihlásená k poisteniu u žiadneho zamestnávateľa ČR a A. K. nebol vedený v registri zamestnávateľov ČR. Podľa záverov opätovného šetrenia oddelenia poisťovne pobočky boli potvrdené zistené skutočnosti s tým, že A. K. žiadateľa nikdy nezamestnával v pracovnoprávnom vzťahu, predložený doklad „Dohoda o provedení práce zo dňa 20.01.2016“ nepodlieha právnym predpisom SR a bola spísaná až po úraze, ktorý žiadateľ utrpel, a to na naliehanie sestry žiadateľa a žiadateľ v roku 2016 nemal a ani v súčasnosti nemá aktívne živnostenské oprávnenie. Pobočka tak s prihliadnutím na závery Nálezu Ústavného súdu SR uviedla, že z dokazovania vykonaného v novom konaní neboli zistené žiadne nové skutočnosti ani predložené nové dôkazy, ktoré by dokazovali existenciu pracovnoprávneho vzťahu s následným určením pracovného úrazu. Pobočka poukázala na ust. § 14 Zákonníka práce, podľa ktorého spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávnych vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy. Sociálna poisťovňa nemá právomoc zasahovať do pracovnoprávnych vzťahov zamestnávateľa a zamestnanca, a preto vyzvala právneho zástupcu žiadateľa o riešenie pracovnoprávneho sporu súdnou cestou, čo žiadateľ odmietol. Pobočka tak naďalej nemá preukázané, že by medzi A. K. a žiadateľom existoval pracovnoprávny vzťah.

2. Po podaní odvolania vo veci rozhodol žalovaný rozhodnutím Číslo: 4403-2/2022-BA zo dňa 7. februára 2022 (ďalej aj len „rozhodnutie žalovaného“), ktorým odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietol a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen potvrdil. Žalovaný v odôvodnení poukázal na odvolanie žalobcu, v ktorom tento trval na tom, že bolo preukázané, že v dobe utrpenia úrazu pracoval u pána K., čo preukazuje dohoda zo dňa 20.01.2016. Ak pobočka neuznala existenciu pracovnoprávneho vzťahu, išlo o postup v rozpore s právnym názorom Ústavného súdu SR. Žalovaný v odôvodnení zvýraznil, že spor o určenie charakteru úrazu ako aj spor o existencii/neexistencii pracovnoprávneho vzťahu sú pracovnoprávnymi spormi, o ktorých Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať. Rozhodovanie o týchto sporoch spadá výlučne do kompetencie všeobecného súdu, ktorý koná na základe určovacej žaloby, čo vyplýva aj z rozsudku NS SR sp.zn. 9Sžo/19/2012, podľa ktorého takéto konanie možno začať len na základe návrhu (žaloby) a Sociálna poisťovňa nie je legítimovaná na podanie takejto určovacej žaloby. Podľa rozsudku NS SR sp.zn. 7So/144/2009 platí, že ak rozhodnutie závisí na skutočnostiach, ktoré rozhodujúci orgán nemôže sám posúdiť, môže vyzvať účastníkov konania (zamestnávateľa a žiadateľa), aby podali na súd návrh na určenie, že zamestnávateľ zodpovedá za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. Podľa žalovaného Ústavný súd SR záväzne nerozhodol o tom, že existoval pracovnoprávny vzťah, ale vyslovil, že bolo porušené základné právo žiadateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie. Svedčí o tom aj samotné vyjadrenie ústavného súdu, podľa ktorého nemožno vylúčiť, že v okolnostiach mohlo ísť aj o priateľskú výpomoc, aj keď to označil za nanajvýš nepravdepodobné. NS SR, ktorý následne na základe Nálezu Ústavného súdu zmenil rozsudok Krajského súdu v Žiline a rozhodnutie žalovaného zo dňa 22. augusta 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v odôvodnení uviedol, že Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať o otázkach pracovnoprávneho charakteru, a preto ju zaviazal umožniť žalobcovi pracovný úraz preukázať rozhodnutím súdu. V takýchto prípadoch ide o jediný spôsob, ako relevantne preukázať, že predmetný úraz je pracovným úrazom, resp. že žiadateľ bol v čase jeho utrpenia v pracovnoprávnom vzťahu s pánom K. Žalovaný zároveň poznamenal, že ak by aj bol pán K. zamestnávateľom žiadateľa, na to, aby bolo možné priznať nárok na náhradu za bolesť,

je potrebné, aby zamestnávateľ predmetný úraz za pracovný uznal a uvedené potvrdil vo vyplnenom tlačive Oznámenie poistnej udalosti. Takýmto dokumentom pritom Sociálna poisťovňa nedisponuje a nie je oprávnená ho sama vystaviť a bez tohto dokumentu nie je možné priznať žiadateľovi nárok na náhradu za bolesť. Námietka právneho zástupcu žalobcu, že takáto žaloba by bola v rozpore s Nálezom Ústavného súdu SR, je irelevantná a nemožno ju akceptovať práve s ohľadom na fakt, že NS SR zaviazal Sociálnu poisťovňu, aby takýmto spôsobom postupovala. Pobočka postupovala aj v intenciách právneho názoru Ústavného súdu SR a NS SR, čo potvrdzujú početné výzvy adresované žiadateľovi, pánovi K. ako aj výsluchy svedkov, na ktorých trval sám žiadateľ, ktorý pritom ani raz nespomenul, že chce byť pri takýchto výsluchoch prítomný, pričom zákon o sociálnom poistení neukladá povinnosť prizvať k takémuto výsluchu aj účastníka konania, keďže sa nejedná o výsluchy v trestnom konaní. Z doplneného dokazovania bolo zistené, že v danom období nebol žiadateľ prihlásený v Českej republike k poisteniu u žiadneho zamestnávateľa. Pán K. nebol evidovaný v registri zamestnávateľov a zároveň svedkovia pán R. a pán Z. svojimi výpoveďami spochybnili svoje čestné prehlásenie z roku 2017. Žalovaný k tomu uviedol, že predmetné čestné vyhlásenia ani vyjadrenia svedkov, a to ani v prípade ich opätovného výsluchu za prítomnosti žiadateľa by neboli spôsobilé nahradiť vyjadrenie zamestnávateľa o tom, či predmetný úraz považuje za pracovný alebo nie a či v tom čase žiadateľ bol jeho zamestnancom. Žalovaný zdôraznil, že rozhodnutie zo dňa 14. decembra 2021 nie je rozhodnutím o neexistencii pracovnoprávneho vzťahu ani rozhodnutím o charaktere predmetného úrazu, ale je rozhodnutím o dávke, resp. o nepriznaní nároku žiadateľa na náhradu za bolesť. Žiadateľ nepodaním určovacej žaloby zmaril možnosť záväzného súdneho rozhodnutia o určení predmetného úrazu za pracovný. Žalovaný tak odvolanie vyhodnotil ako nedôvodné.

3. Žalobca podanou žalobou žiadal zrušiť tak prvostupňové správne rozhodnutie ako aj rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. V žalobe poukázal na časový sled udalostí a na Nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 159/2020 zo dňa 22.10.2020, v ktorom podľa žalobcu bola konštatovaná existencia pracovnoprávneho vzťahu. Na základe tohto nálezu Najvyšší súd SR zmenil pôvodný rozsudok Krajského súdu v Žiline tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 22.08.2017 zrušil. Sociálna poisťovňa následne rozhodnutím zrušila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Zvolen a vec jej vrátila na nové konanie. Prvostupňový správny orgán opätovne rozhodol rozhodnutím zo dňa 14.12.2021, s ktorého závermi sa žalobca nestotožnil. Podľa žalobcu bolo v konaní preukázané, že v dobe pracovného úrazu pracoval u A., čo bolo preukázané Dohodou o provedení práce z 20.01.2016. Podľa žalobcu sa jedná o postup v rozpore so záväzným právnym názorom vyjadreným ústavným súdom v jeho náleze. Podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z.z. je pritom zakotvená viazanosť konajúcich orgánov právnym názorom ústavného súdu. Podľa názoru ústavného súdu samotná táto dohoda je dôkazom o tom, že medzi sťažovateľom a A. existoval vzťah, ktorý nebol priateľský, ale mal pracovnoprávnu povahu. Prvostupňový správny orgán vo výzve zo dňa 23.08.2021 uviedol, že ak žalobca nepredloží fotokópiu žaloby, resp. pracovný úraz nebude zamestnávateľom uznaný, bude vychádzať z doposiaľ zisteného skutkového stavu tak, že nárok posúdi ako nie pracovný úraz. Prvostupňový správny orgán tak nemal v úmysle vykonať akékoľvek ďalšie dokazovanie a zisťovať okolnosti existencie pracovnoprávneho vzťahu, čím nerešpektoval pokyn uvedený v rozhodnutí ústavného súdu, Najvyššieho súdu SR, ani Krajského súdu v Žiline. Navrhovaných svedkov vypočul prvostupňový správny orgán bez toho, aby žalobcu o ich výsluchoch vopred upovedomil, pričom žalobca má nepochybne právo byť prítomný pri každom výsluchu svedka, klásť mu otázky a reagovať na jeho výpoveď. Z čestných prehlásení svedkov vyplýva existencia pracovnoprávneho vzťahu, počas ktorého sa stal pracovný úraz. Okrem toho žalobca poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo vydané po zákonom stanovenej lehote. Proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu následne podal žalobca odvolanie, ktorému žalovaný nevyhovel. Podľa žalobcu je z predložených dokladov zrejmé, že mal podpísanú dohodu o vykonaní práce, ktorú podpísal ako pracovník a na druhej strane ju podpísal zástupca firmy A. K.. Sociálna poisťovňa tieto skutočnosti znegovala spôsobom, že pán K. potvrdil, že u neho nemal pracovať ako pracovník, ale na základe živnosti. Žalobca však nikdy živnostníkom nebol. Žalobca trvá na pravdivosti čestných prehlásení B. R. a Z. Z., ktoré vyvracajú nezmyselné tvrdenie pána K., že žalobcu nezamestnával a že išlo len o jeho účelovú obranu, aby sa vyhol šetreniu pre čiernu prácu a zisťovaniu pracovného úrazu vo svojej firme. Rovnako trval na pravdivosti čestného prehlásenia M. E., podľa ktorého mal tento vedomosť, že v januári 2016 bol žalobca zamestnancom A. K.. V dobe úrazu tak žalobca bol pracovníkom A. K., ktorý si nespĺnil svoju povinnosť a neprihlásil ho do Sociálnej poisťovne. Sociálna poisťovňa nepostupovala podľa ust. § 196 zákona č. 461/2003 Z.z., keďže všetky dôkazy, ktoré jej boli predložené, preukazujú, že bol zamestnaný u pána K. a žiaden dôkaz nepodporuje jeho výpoveď,

že mal u neho pracovať ako živnostník. Žalobca považuje tak prvostupňové správne rozhodnutie ako aj rozhodnutie žalovaného za nezákonné a žiada súd, aby tieto rozhodnutia zrušil.

4. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe uviedol priebeh predchádzajúceho konania o nároku žalobcu a priebeh nového konania o nároku žalobcu. Žalovaný poukázal na relevantnú právnu úpravu s tým, že spor o určenie charakteru úrazu žalobcu, rovnako ako aj spor o existencii/neexistencii pracovnoprávneho vzťahu sú pracovnoprávnymi spormi, o ktorých môže rozhodnúť výlučne všeobecný súd, ktorý koná na základe tzv. určovacej žaloby. K rozhodnutiu ústavného súdu, ktorý podľa názoru žalobcu konštatoval existenciu pracovnoprávneho vzťahu, žalovaný uviedol, že ústavný súd záväzne nerozhodol o tom, že by existoval pracovnoprávny vzťah, ale vyslovil, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie boli rozsudkom NS SR porušené, čo vyplýva aj z toho, že ústavný súd uviedol, že nemožno vylúčiť, že by mohlo ísť aj o priateľskú výpomoc. Ústavný súd sa tiež vyjadril, že bolo potrebné dokazovanie doplniť o výsluch svedkov a až potom rozhodnúť. Pobočka tak postupovala správne, ak v intenciách tohto názoru vyzvala žalobcu, aby sa domáhal určenia pracovného charakteru predmetného úrazu podaním určovacej žaloby. Podľa žalovaného, ak existujú protichodné a rozporuplné vyjadrenia žalobcu a pána K., ide o jediný spôsob, ako sa vysporiadať s otázkami pracovnoprávneho charakteru, o ktorých Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať, a teda o jediný spôsob, ako relevantne preukázať, že predmetný úraz je pracovným úrazom. Okrem toho platí, že na to, aby bolo možné priznať nárok uplatnený žalobcom, je potrebné, aby pán K. predmetný úraz za pracovný uznal a potvrdil to v tlačive Oznámenie poisťovej udalosti, bez ktorého nie je možné priznať žalobcovi nárok na náhradu za bolesť. Žalovaný poukázal na rozsudok NS SR vo veci sp.zn. 9Sžsk/99/2019, podľa ktorého stanovisko zamestnávateľa ohľadom záveru o povahe pracovného úrazu je pre žalovaného rozhodujúce a záväzné bez ohľadu na to, aký vlastný úsudok si o tejto predbežnej otázke sám vytvoril. Otázka povahy úrazu je otázkou predbežnou, avšak spornou, pričom žalovaná predmetnú otázku nie je oprávnená rozhodnúť s konečnou platnosťou v dávkovom konaní, nakoľko dôsledky takéhoto úsudku by mali zároveň dosah aj na pracovnoprávny vzťah. Okrem toho zamestnávateľ nie je účastníkom konania o úrazovej dávke zamestnanca a pokiaľ by v rámci konania o úrazovej dávke žalovaná a nie všeobecný súd konštatovala charakter úrazu, zasiahla by do práv zamestnávateľa neakceptovateľným spôsobom. Len všeobecný súd prejednávajúci pracovnoprávne spory je oprávnený záväzným spôsobom určiť, či poškodenie zdravia, ktoré zamestnanec utrpel, je zároveň pracovným úrazom, ak je táto otázka medzi zamestnancom a zamestnávateľom sporná. Právoplatné rozhodnutie o tejto otázke je potom záväzné aj pre žalovaného. Žalovaný tak opätovne zdôraznil, že ani čestné prehlásenie z roku 2017 či vyjadrenia svedkov, a to ani v prípade opätovného výsluchu za prítomnosti žalobcu, nie sú spôsobilé nahradiť vyjadrenie zamestnávateľa o tom, že úraz považuje za pracovný. Žalovaný tak zotrval na svojej argumentácii prezentovanej v rozhodnutí zo dňa 7. februára 2022 a námietky právneho zástupcu žalobcu považoval za nedôvodné a žalobu žiadal rozsudkom zamietnuť.

5. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovaného zotrval na skutočnostiach uvedených v žalobe s tým, že je neprípustné, aby správny orgán závery ústavného súdu nerešpektoval. Podľa žalobcu bolo preukázané, že v dobe pracovného úrazu pracoval u A. K. a v dôsledku pracovného úrazu mu prináleží nárok na náhradu za bolesť.

6. Na doručené vyjadrenie žalobcu žalovaný písomne nereagoval.

7. Krajský súd v Žiline ako príslušný správny súd prejednal vec na nariadenom pojednávaní a dospel k záveru, že žalobu je potrebné podľa § 190 SSP zamietnuť ako nedôvodnú.

8. Krajský súd uvádza, že mal splnenú podmienku na konanie, a to včasnosť podanej žaloby. Z pripojeného administratívneho spisu bolo zistené, že rozhodnutie odvolacieho orgánu bolo žalobcovi cestou jeho právneho zástupcu doručené dňa 10.02.2022. Žaloba žalobcu bola podaná dňa 14.2.2022, t.j. v lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia o odvolaní, čo zodpovedá ust. § 181 ods. 1 SSP.

9. Na pojednávaní vo veci nariadenom na deň 15.12.2022 právny zástupca žalobcu v celom rozsahu trval na skutočnostiach uvedených v podanej žalobe.

Poverený zamestnanec žalovaného na pojednávaní zotrval na doterajších vyjadreniach. Uviedol, že Sociálna poisťovňa ako správny orgán verejnej moci tak na prvom ako aj druhom stupni náležite zistila skutkový stav a opätovne vyzvala žalobcu na podanie určovacej žaloby vo veci existencie pracovno-

právneho vzťahu žalobcu s p. A., ktorú žalobca podať odmietol. Žalovaný tak vykonal vyčerpávajúce dokazovanie, okrem iného oslovil všetkých dostupných svedkov, ktorých označil žalobca a spomenul ich aj Najvyšší súd Slovenskej republiky. Faktom zostáva, že k úrazu došlo, avšak podľa prvotných vyjadrení potvrdených v hlásení o úraze na účely nemocenského ako aj podľa potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti uvádzal žalobca jediného zamestnávateľa M-HUNT, Čadečka z Čadce, kde mal vystavené potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti z tohto nemocenského poistenia. Nemal vystavené iné potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti z titulu iného zamestnania. V hlásení o úraze pre účely nemocenského uviedol, že pomáhal priateľovi s ťahaním dreva. Svedkovia, ktorí boli vypočutí - pán Z. a pán R., nie sú v tomto prípade relevantní svedkovia, vec mali predostretú vopred, napísanú, a ako kamaráti, ktorí ho boli navštíviť dvakrát v nemocnici, mu chceli v podstate len pomôcť. Pán Z. spomínal aj iného kamaráta žalobcu, s ktorým teda teoreticky mohol byť v čase incidentu na mieste úrazu, avšak jeho meno nevedel. Spomenul, že ten by asi vedel viac informácií, údajne bol z východného Slovenska a odmietal podpísať svedectvo - čestné vyhlásenie. Nikdy pre pána K. nepracoval pán R. ani pán Z., pán Z. konkrétne sa s ním ani nepozná, možno ho videl raz v živote. Pán Z. má tiež koňa, tiež má gazdovku a chodieval tam s otcom žalobcu, teda B. S. kuť koňa alebo pre žito, tam bol vtedy v ten inkriminovaný čas. Nevedel ani presne povedať, v ktorý čas, či to bolo pred úrazom, po úraze a so žalobcovým otcom sa teda poznal, ale bol to kamarát, takže určite sa poznal aj so žalobcom. Tvrdenia o odovzdávaní odmeny mal v podstate sprostredkované otcom žalobcu, odovzdávanie peňažnej hotovosti nevidel a nevie ani povedať, za čo a za aké obdobie to bolo. Podľa vyjadrení R., pokiaľ vie, všetci, čo pracovali u pána K., pracovali na živnostenské oprávnenie, tak ako aj on, s tým, že mali pravdepodobne rovnakého objednávateľa Biskupství Ostravsko-opavské. Taktiež nič konkrétne nevidel, len sprostredkovane počul. Čestné vyhlásenie mu priniesla sestra žalobcu alebo otec žalobcu, to podpísanie čestného vyhlásenia robil na ich podnet, ako aj pán Z. sa vyjadril, že vlastne chcel pomôcť žalobcovi. Faktom zostáva, že podľa informačného systému Sociálnej poisťovne pán K. nikdy ako podnikateľ - SZČO nezamestnával žiadnu fyzickú osobu, čo bolo preukázané aj kontrolou vykonanou príslušným útvarom výberu poistného Sociálnej poisťovne. Taktiež sú pofidérne aj tie dohody o provedení práce, kde dátumy, resp. podpisy sú vždy na inom mieste, ako keby bolo viac tých vyhotovení. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhuje, aby Krajský súd v Žiline vo veci preskúmania zákonnosti predmetného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie žalobu rozsudkom zamietol a nepriznal žalobcovi náhradu trov konania. Ústavné práva žalobcu na súdnu ochranu neboli dotknuté.

10. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

11. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

12. Podľa ust. § 8 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Zákon o sociálnom poistení, pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré

a) zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20220901>> utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi,

b) fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20220901>> utrpela pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

13. Podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Zákon o sociálnom poistení, nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20220901>> po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

14. Podľa ust. § 83 zákona č. 461/2003 Z.z. Zákon o sociálnom poistení, poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20220901>> a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2 <

lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20220901>, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania.

15. Podľa ust. § 14 zák. č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce, spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávnych vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy.

16. Podľa ust. § 316 ods. 1 Civilného sporového poriadku, individuálny pracovnoprávny spor na účely tohto zákona je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúci z pracovnoprávnych a iných obdobných pracovných vzťahov.

17. Krajský súd považuje za potrebné zvýrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. V správnom súdnictve sa súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné najmä kvôli prameňu, z ktorého pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Súd pri preskúmaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. V správnom súdnictve súd preskúma výlučne zákonnosť právoplatného rozhodnutia.

18. Žalobca v žalobe namietal, že podľa jeho názoru v konaní bolo preukázané, že v dobe pracovného úrazu pracoval u A., a teda sa jednalo o pracovný úraz. Ak správne orgány existenciu pracovnoprávneho vzťahu neuznali, išlo podľa názoru žalobcu o ich postup v rozpore so záväzným právnym názorom vyjadreným v Náleze Ústavného súdu SR. Ďalej namietal, že správne orgány ani nemali v úmysle vykonávať dokazovanie, keď žalobcu vyzvali, aby preukázal, že podal žalobu vo veci posúdenia, či sa jedná o pracovný úraz. Žalobca v tomto smere argumentoval tým, že mal podpísanú dohodu o prevedení práce a skutočnosť existencie pracovnoprávneho vzťahu mala podľa žalobcu vyplývať aj z čestných prehlásení B. R., Z. M. a M. E..

19. Správny súd z obsahu administratívnych spisov zistil, že predmetom konania bol žalobcom uplatnený nárok na náhradu za bolesť, ktorý žalobca odvíjal od úrazu, ku ktorému došlo dňa 22. januára 2016. Žalovaný a správny orgán prvého stupňa v konaní posudzovali, či sú splnené predpoklady pre priznanie žalobcom uplatneného nároku a konštatovali, že správne orgány aj v zmysle záväzného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nie sú oprávnené rozhodovať o otázkach pracovnoprávneho charakteru, a teda vysloviť záver, že by bol daný pracovnoprávny vzťah a záver, že v prípade úrazu žalobcu sa jednalo o úraz pracovný, za ktorý by mala žalobcovi patriť požadovaná náhrada. Z obsahu administratívneho spisu pritom krajský súd konštatuje, že otázka, či medzi žalobcom a pánom K. existoval pracovnoprávny vzťah, je otázkou spornou, vo vzťahu ku ktorej pán K. a žalobca prezentovali odlišné tvrdenia. Žalobca, ako vyplýva aj z obsahu podanej žaloby a žiadosti, tvrdil, že medzi ním a pánom K. mal vzniknúť pracovnoprávny vzťah na základe dohody o prevedení práce. Na druhej strane pán K. existenciu pracovnoprávneho vzťahu so žalobcom poprel. Z vyjadrenia pána K. zo dňa 7. októbra 2021 vyplýva, že k dohode o práci medzi ním a žalobcom malo dôjsť až po utrpení predmetného úrazu na naliehanie žiadateľovej sestry. Pán K. trval na tom, že žalobca v čase utrpenia úrazu dňa 22. januára 2016 jeho zamestnancom nebol. Žalobca ďalej argumentoval obsahom čestných vyhlásení pána R. a pána Z.. Vo vzťahu k týmto čestným vyhláseniam a tiež vo vzťahu k vyjadreniu pána K. a ďalšiemu obsahu spisového materiálu prvostupňového správneho orgánu je pritom namieste krajským súdom vyhodnotiť ako nedôvodnú námietku žalobcu, že správne orgány ani nemali záujem vykonať akékoľvek šetrenie a dokazovanie za účelom preukázania možnej existencie pracovnoprávneho vzťahu žalobcu a pána K.. Z obsahu administratívnych spisov je zrejmé, že správne orgány vykonali šetrenie nielen zabezpečením vyjadrenia pána K. a pánov B. R. a Z. Z., ale aj zabezpečením ďalších vyjadrení relevantných subjektov, a to Inšpektorátu práce Banská Bystrica a Oblastného inšpektorátu práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj. Zo žiadneho z týchto zabezpečených vyjadrení dotknutých orgánov nevyplýva, že by boli naplnené predpoklady pre konštatovanie o existencii pracovnoprávneho vzťahu medzi žalobcom a pánom K.. K pracovnému úrazu malo dôjsť v Českej republike, pričom relevantný orgán Českej správy sociálneho zabezpečenia uviedol, že v čase, kedy malo dôjsť k pracovnému úrazu, nebol žalobca

prihlásený k poisteniu u žiadneho zamestnávateľa a ani pán K. v danom čase nebol evidovaný v registri zamestnávateľov. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu čestnými vyhláseniami je namieste poukázať na obsah výpovede pána R. a pána Z. pred správnym orgánom. Pán R., ktorý vo svojom pôvodnom čestnom vyhlásení uviedol, že mal vedomosť o tom, že žalobca bol v čase úrazu zamestnancom pána K., vo svojej výpovedi uviedol, že sa len domnieval, že medzi nimi bola uzatvorená dohoda, keďže žalobcu videl pracovať s koňom od pána K., pričom svedkom prideľovania prác nebol a o existencii dohody medzi žalobcom a pánom K. počul len od samotného žalobcu. Ďalej uviedol, že čestné prehlásenie mu doniesla na podpis asi sestra alebo otec žalobcu a podpísal to na podnet žalobcu, ktorý za ním prišiel a požiadal ho o to. Pán Z., ktorý vo svojom čestnom prehlásení overenom dňa 28. júna 2017 uvádzal, že videl ako pán K. dával žalobcovmu otcovi výplatu pre žalobcu, vo výpovedi uviedol, že nevie, či žalobca pracoval pre pána K., ani nebol svedkom toho, ako pán K. žalobcovi prideľoval prácu, len to počul od iných. Ďalej uviedol, že pána K. nepozná a nevie, kto v skutočnosti dával žalobcovi peniaze. Čo sa týka vyjadrenia M. E., podľa ktorého mal vedomosť o tom, že v januári 2016 bol žalobca zamestnancom u A. K., toto vyjadrenie nemôže spochybníť závery, ku ktorým dospeli správne orgány, predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že A. K. existenciu pracovnoprávneho pomeru jednoznačne poprel. Vyjadrenie tretej osoby (M. E.), ktorá nebola účastníkom tohto tvrdeného pracovnoprávneho vzťahu a z vyjadrenia ktorej ani nie je zrejmé, na základe akých okolností mala nadobudnúť vedomosť o existencii pracovnoprávneho vzťahu, nemôže samé osebe vyvrátiť závery plynúce z ďalších vykonaných dôkazov.

20. Z uvedeného je tak zrejmé, že správne orgány napriek tomu, že správny orgán prvého stupňa vyzval žalobcu na podanie žaloby, ktorej predmetom by bolo určenie, či sa jedná o pracovnoprávny úraz, vykonávali aj ďalšie šetrenie a dokazovanie za účelom preukázania skutočností relevantných pre posúdenie žiadosti žalobcu o priznanie nároku na náhradu za bolesť. Z dokazovania plynie, že skutočnosť, či sa jednalo o pracovnoprávny úraz, teda či medzi žalobcom a pánom K. v relevantnom čase bol alebo nebol pracovnoprávny vzťah, bola medzi žalobcom a pánom K. sporná. Jedná sa tak o situáciu, kedy vo veci ohľadom uplatneného nároku žalobcu existovali protichodné, navzájom rozporuplné vyjadrenia dotknutých subjektov, konkrétne pána K. a žalobcu. Krajský súd v tomto smere poukazuje na závery NS SR v rozhodnutí sp. zn. 9Sžsk/99/2019 zo dňa 24. 03. 2021: „Kasačný súd zotrváva na závere vyplývajúcom z jeho súdnej praxe (napr. 9Sžso/1/2016), že stanovisko zamestnávateľa ohľadom záveru o povahe pracovného úrazu je pre žalovanú rozhodujúce a záväzná bez ohľadu na to, aký vlastný úsudok si o tejto predbežnej otázke sama vytvorila. Zároveň dodáva, že následne je vecou ďalšieho postupu žalovanej ako orgánu verejnej správy, aké kroky (s ohľadom na závery už svojich vlastných zistení) zvolí následne, pred vydaním samotného rozhodnutia o nároku žiadateľa (žalobkyne).

21. Bolo preto namieste tak žalovaným ako aj správnym orgánom prvého stupňa zaoberať sa otázkou, či v tejto konkrétnej veci správne orgány sú alebo nie sú oprávnené posúdiť a následne rozhodnúť, či úraz zo dňa 22. januára 2016, od ktorého žalobca odvodzuje uplatnený nárok, je alebo nie je pracovným úrazom, pričom posúdenie tejto otázky závisí od posúdenia skutočnosti, či v čase, kedy k tomuto úrazu došlo, bol žalobca v pracovnoprávnom vzťahu s pánom K.. Zvýrazňuje v tomto smere správny súd závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v tejto konkrétnej právnej veci v rozsudku sp.zn. 9Sžsk/112/2020 zo dňa 30. júna 2021. Týmto rozsudkom Najvyšší súd SR vo veci rozhodoval po tom, ako Ústavný súd SR Nálezom sp.zn. II. ÚS 159/2020 z 22.10.2020 vyslovil porušenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu predošlým rozsudkom NS SR vo veci sp.zn. 9Sžsk/88/2018. Správny súd považuje za potrebné poukázať na ust. 469 SSP, podľa ktorého v prípade, ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je krajský súd aj orgán verejnej správy viazaný právnym názorom kasačného súdu. Tak žalovaný ako aj správny orgán prvého stupňa a rovnako tak aj konajúci krajský súd sú viazané závermi, ktoré v tejto veci vyslovil Ústavný súd SR a tiež závermi NS SR uvedenými v rozsudku zo dňa 30. júna 2021, ktorým pôvodný rozsudok Krajského súdu v Žiline v tejto veci č.k. 28Sa/15/2017 z 5. júna 2017 NS SR zmenil tak, že predchádzajúce rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zo záverov tohto zrušujúceho rozsudku NS SR považuje za potrebné krajský súd zvýrazniť poukaz Najvyššieho súdu SR na záver Ústavného súdu SR v tejto veci, ktorý považoval záver prijatý v predchádzajúcich súdnych rozhodnutiach za predčasný a zistený skutkový stav za nedostatočný pre vydanie preskúmaného rozhodnutia. Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 9Sžsk/112/2020 zo dňa 30. júna 2021 zvýraznil právny názor týkajúci sa postupu žalovaného v prípade určovania pracovných úrazov, ktorý bol uvedený v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžsk/39/2019 z 24.02.2021, v ktorom najvyšší súd uviedol: „Ani v prípade, ak zamestnávateľ zostáva nečinný, Sociálna poisťovňa nemôže bez ďalšieho vec uzavrieť s tým, že ani zamestnanec nepreukázal, že išlo o úraz pracovný. Hoci o otázke, či ide alebo nejde o pracovný úraz, Sociálna

poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať, v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je oprávnená si o takej predbežnej otázke urobiť úsudok, tento je však povinná riadne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodniť. V prípade negatívneho záveru však vzhľadom na potrebu zistiť pred rozhodnutím skutočný stav (§ 195 ods. 1 tohto zákona), musí postupovať podľa § 193 zákona o sociálnom poistení, umožniť žiadateľovi takú skutočnosť preukázať a žiadateľa vyzvať, aby predložil rozhodnutie súdu, ktorým bolo určené, že predmetný úraz je úrazom pracovným, resp. vyzvať ho, aby sa takeého určenia domáhal žalobou na príslušný okresný súd. Na ten účel mu musí poskytnúť primeranú lehotu s ohľadom nielen na zabezpečenie potrebných podkladov a prípravu podania žaloby na súd, ale vzhľadom na náročnosť takeého pracovnoprávneho sporu aj na zabezpečenie právneho zastúpenia. Iba v prípade, ak žiadateľ napriek takeému postupu nereaguje a nepreukáže, že žalobu podal, môže si takú otázku zodpovedať, ale musí ju dostatočne odôvodniť. V prípade podania takej žaloby na súd však preruší konanie“. Najvyšší súd tak v tomto rozhodnutí výslovne žalovanému uložil povinnosť opätovne nárok žalobcu posúdiť s tým, že žalovaný je povinný žalobcovi umožniť pracovný úraz preukázať rozhodnutím súdu, ktorým by bolo určené, že predmetný úraz je úrazom pracovným, resp. vyzvať ho, aby sa takeého určenia domáhal žalobou na príslušný okresný súd a poskytnúť mu primeranú lehotu.

22. Z uvedeného tak plynie, že NS SR v uvedenom rozhodnutí v tejto konkrétnej právnej veci jednoznačným spôsobom vymedzil, ako má žalovaný postupovať pri posúdení uplatneného nároku žalobcu s tým, že bolo povinnosťou žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa umožniť žalobcovi preukázať, že sa v danom prípade jedná o pracovný úraz. Výzvou zo dňa 23.08.2021 Sociálna poisťovňa, pobočka Zvolen vyzvala žalobcu cestou jeho právneho zástupcu, aby v prípade, ak žalobca trvá na tom, že k poškodeniu jeho zdravia došlo v súvislosti s pracovným úrazom a ak sa tento pracovnoprávny spor nepodarí vyriešiť mimosúdnu cestou, podal na príslušný okresný súd určovaciu žalobu proti zamestnávateľovi s tým, že v prípade jej podania žiada o jej doručenie do 14.09.2021. V prípade nepredloženia fotokópie takejto žaloby, resp. neuznania zamestnávateľom pracovného úrazu to bude Sociálna poisťovňa považovať za informáciu, že takúto určovaciu žalobu žalobca na súd nepodal a ani nepodá a bude vychádzať zo zisteného skutkového stavu s tým, že nárok na úrazovú dávku - náhradu za bolesť posúdi ako nepracovný úraz. Žalobca v reakcii na túto výzvu vyjadrením zo dňa 02.09.2021 trval na tom, že k poškodeniu jeho zdravia došlo v súvislosti s pracovným úrazom a uviedol, že nemieni podávať určovaciu žalobu proti zamestnávateľovi, keďže podľa jeho názoru by táto bola v rozpore s nálezom ústavného súdu a tiež s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. Sociálna poisťovňa, pobočka Zvolen následne vyzvala právneho zástupcu žalobcu výzvou zo dňa 24.09.2021 na vyjadrenie a predloženie ďalších prípadných dôkazov na preukázanie uzatvorenia pracovnoprávneho vzťahu.

23. Z uvedeného tak možno konštatovať, že žalobca žalobu na posúdenie rozhodujúcej skutočnosti, či sa jedná alebo nejedná o pracovnoprávny úraz, nepodal. V súlade so závermi rozhodnutia NS SR v tejto veci tak bolo následne zo strany správnych orgánov vykonané ďalšie vyššie uvedené šetrenie za účelom posúdenia skutočnosti, či je možné konštatovať, že sa jedná o pracovnoprávny úraz. Ako už bolo uvedené, z doplneného šetrenia zabezpečením relevantných vyjadrení dotknutých správnych orgánov, vyjadrení pána K. a vyjadrení osôb, ktoré pôvodne podali čestné prehlásenie, vyplynulo, že skutočnosť, či sa jedná alebo nejedná o pracovnoprávny úraz, naďalej nie je možné považovať za preukázanú a táto skutočnosť je sporná. Je potom namieste vyhodnotiť otázku, či Sociálna poisťovňa bola alebo nebola oprávnená sama takúto spornú otázku posúdiť a následne rozhodnúť. Ako vyplýva zo záverov rozhodnutia NS SR v tejto konkrétnej právnej veci a tiež zo záverov rozhodnutia NS SR vo veci sp.zn. 9Sžsk/39/2019 zo dňa 24.02.2021, žalovaný a správny orgán prvého stupňa postupovali správne, ak v prípade, že otázka charakteru úrazu žalobcu bola sporná, vyzvali žalobcu, aby skutočnosť, že sa jednalo o úraz pracovnoprávny, preukázal predložením rozhodnutia príslušného súdu, ktorým by bolo určené, že predmetný úraz je úrazom pracovným. Žalobca v reakcii na túto výzvu výslovne správne orgánu prvého stupňa uviedol, že takúto žalobu podať nemieni.

24. Krajský súd v tomto smere poukazuje na ďalšie závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Sžsk/99/2019 zo dňa 24.03.2021, v zmysle ktorých... „Za týchto okolností je otázka povahy úrazu žalobkyne otázkou síce stále predbežnou, avšak spornou, pričom žalovaná predmetnú otázku nie je oprávnená rozhodnúť s konečnou platnosťou v dávkovom konaní, nakoľko dôsledky takeého jej úsudku by mohli mať zároveň dosah aj na pracovnoprávny vzťah, ktorý existuje medzi zamestnávateľom a zamestnancom (napríklad na možnosť ne/krátenia dovolenky za obdobie dočasnej pracovnej neschopnosti). Je potrebné si taktiež uvedomiť, že zamestnávateľ nie je účastníkom konania o úrazovej dávke zamestnanca a pokiaľ by v rámci konania o úrazovej dávke žalovaná (a nie všeobecný súd) v rámci vyhodnotenia predbežnej otázky

konštatovala charakter úrazu opačne (v rozpore) so stanoviskom zamestnávateľa, zasiahla by do práv zamestnávateľa neakceptovateľným spôsobom, keďže otázka charakteru úrazu nebola posúdená v konaní, v ktorom mali zamestnanec a zamestnávateľ rovné postavenie účastníkov konania. Aj podľa názoru kasačného súdu, žalovaná správne skonštatovala, že medzi žalobkyňou ako zamestnankyňou a jej zamestnávateľom existuje spor, ktorý je výlučne sporom z pracovnoprávneho vzťahu žalobkyne a jej zamestnávateľa (neplynú z poisťného vzťahu, resp. z poistenia). Taktiež správne skonštatovala, že jej ako správne orgánu neprináleží, aby si urobila konkrétny úsudok ohľadom takej predbežnej otázky, ktorá je výlučne sporom prameňiacim z pracovnoprávneho vzťahu.“ a ďalej ...„Vo všeobecnosti je právom žalovanej, aby si o predbežnej právnej otázke urobila úsudok sama (§ 198 <aspi:// module='ASPI'&link='461/2003 Z.z.%2523198'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení). Nie je to však jej povinnosť za každých okolností. Len všeobecný súd prejednávajúci pracovnoprávne spory je oprávnený záväzným spôsobom určiť, či poškodenie zdravia, ktoré zamestnanec utrpel, je zároveň pracovným úrazom, ak je táto otázka medzi zamestnancom a zamestnávateľom sporná. Len v takomto konaní sú zamestnanec a zamestnávateľ obaja účastníkmi konania, majú ako účastníci konania objektívne rovné postavenie a môžu rovnocenne predkladať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (princíp rovnosti zbraní), ktoré vyhodnotí nestranný a nezávislý súd. Záver, ku ktorému súd dospeje, je spojený so všetkými právnymi následkami v pracovnoprávnej rovine ako aj v rovine úrazových dávok. Právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu o otázke povahy úrazu je potom záväzná nielen pre účastníkov pracovnoprávneho sporu, ale aj pre žalovanú. Z vyššie uvedených dôvodov žalovaná nie je subjektom oprávneným (v rámci posúdenia predbežnej otázky v konaní o úrazovej dávke) záväzne a s konečnou platnosťou rozhodnúť, či v súlade so zákonom je tvrdenie zamestnanca alebo zamestnávateľa, resp. v akom rozsahu je daná zodpovednosť zamestnávateľa a v akom zamestnanca (resp. určiť povahu úrazu). Žalovaná je pritom povinná prihliadnúť na to, že úrazovú dávku môže oprávnenému subjektu (zamestnancovi) priznať len v prípade, ak je daná zodpovednosť povinne úrazovo poisteného zamestnávateľa. Stanovisko zamestnávateľa je pre žalovanú v konaní o úrazovej dávke zamestnanca určujúce.“

25. Z uvedených rozhodnutí NS SR vyplýva záver, že Sociálna poisťovňa nie je oprávnená o otázkach pracovnoprávneho charakteru rozhodovať. Potom za situácie, kedy otázka charakteru tohto úrazu bola medzi dotknutými subjektmi sporná, keď žalobca tvrdil, že sa jedná o pracovnoprávny úraz a pán K. ktorý mal byť v danom čase jeho zamestnávateľom, existenciu pracovnoprávneho vzťahu popieral, bol jediným oprávneným subjektom na posúdenie tejto otázky súd, ktorý by v konaní vyvolanom na základe žaloby podanej žalobcom posúdil, či v danom prípade bol alebo nebol medzi žalobcom a pánom K. pracovnoprávny vzťah, a teda či je alebo nie je možné dotknutý úraz považovať za úraz pracovný. Keďže žalobca takýmto spôsobom odmietol postupovať a predmetnú žalobu nepodal, bolo namieste, aby Sociálna poisťovňa z vykonaného dokazovania sama posúdila, či sú splnené zákonom stanovené predpoklady vo vzťahu k dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu na priznanie nároku na náhradu za bolesť. Správny súd je názoru, ktorý je v zhode s prezentovanými závermi NS SR, že žalovaná Sociálna poisťovňa ako správny orgán nebola oprávnená v konaní o uplatnenom nároku žalobcu na priznanie dávky v podobe náhrady za bolesť posudzovať otázku, či medzi žalobcom a pánom K. existoval pracovnoprávny vzťah, a to nielen z dôvodu, že sa jedná o skutočnosť, ktorá môže byť výlučne predmetom individuálneho pracovnoprávneho sporu (§ 316 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ale aj z dôvodu, že subjekt, ktorý by podľa tvrdenia žalobcu mal byť v danom rozhodnom čase jeho zamestnávateľom, nie je účastníkom správneho konania, a preto v tomto konaní nie je možné rozhodovať o jeho právach a povinnostiach. Ak žalobca takúto žalobu napriek výzve správneho orgánu nepodal, je krajský súd názoru, že rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa je vecne správne, keďže v správnom konaní nebolo zistené, že by sa jednalo o pracovnoprávny úraz. Skutočnosť charakteru tohto úrazu zostáva naďalej sporná, keďže pán K. ako žalobcom tvrdený zamestnávateľ existenciu pracovnoprávneho vzťahu medzi ním a žalobcom popiera.

26. Opätovne možno v tomto smere citovať z rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Sžsk/99/2019 zo dňa 24. 03. 2021, v zmysle ktorého... „Stanovisko zamestnávateľa k povahe (charakteru) úrazu, ktorý utrpel jeho zamestnanec je možné zmeniť iba vyvolaním pracovnoprávneho sporu s výsledkom, že súd určí právnu skutočnosť - poškodenie zdravia zamestnanca (konkrétne špecifikovaný úrazový dej) za pracovný úraz. Len autoritatívnym rozhodnutím súdu, príslušného na konanie v pracovnoprávnych veciach, dôjde k zmene právneho stavu medzi zamestnancom a zamestnávateľom spočívajúcej vo vzniku povinnosti zamestnávateľa (napriek jeho predchádzajúcemu stanovisku o neregistrovaní úrazu ako pracovného) dodatočne registrovať úraz ako pracovný. Sociálna poisťovňa síce vykonáva

plnenia z titulu pracovných úrazov a chorôb z povolania, tieto však musia byť preukázané. Pokiaľ je otázka charakteru pracovného úrazu sporná, sporný je aj status žalobkyne ako poškodenej na účely poskytovania úrazových dávok a to až do času, kým súd (v pracovnoprávnom spore) nerozhodne inak. Pokiaľ bol takýto spor iniciovaný, žalovaná má povinnosť vyčkať na jeho výsledok. Pokiaľ v čase rozhodovania o úrazových dávkach existuje spor (konflikt) pracovnoprávneho charakteru, pričom konanie o spornej otázke nebolo vôbec iniciované, či vyriešené s konečnou platnosťou príslušným súdom, je potrebné zároveň skonštatovať, že následkom takéhoto (ne)konania poškodeného subjektu potom žiadateľ (v danom prípade žalobkyňa) v konaní o úrazových dávkach nepreukázal skutočnosť rozhodujúcu na nárok na dávku a na nárok na jej výplatu spôsobom určeným Sociálnou poisťovňou (§ 184 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='461/2003 Z.z.%2523184'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o sociálnom poistení). Kasačnému súdu nie je z obsahu spisu (vyjadrení žalobkyne) zrejmé, z akých dôvodov kvalifikovane právne zastúpená žalobkyňa ani len z opatrnosti nepodala žalobu na súd príslušný v pracovnoprávných veciach, keď už v priebehu administratívneho konania správny orgán v súlade so zásadou dobrej správy žalovanú náležite informoval ako hodnotí problematiku predbežného posúdenia otázky povahy jej úrazu.“ „Žalovaná správne poukázala na rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo/131/2010, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že vzťah zodpovednosti zamestnávateľa za úrazy a choroby z povolania je vzťahom pracovnoprávnym v zmysle Zákonníka práce <aspi://module='ASPI'&link='311/2001 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, z čoho logicky správne vyvodila aj to, že nie je vecne príslušná rozhodovať o tom, čo je a čo nie je pracovný úraz, keďže toto oprávnenie patrí výlučne súdu.“ „Kasačný súd dodáva, že iný záver, v prípade existencie sporu o povahe úrazu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, by viedol k vzniku situácií, kedy by o tej istej udalosti rozhodli rôzne orgány odlišne, pokiaľ by napr. na účely úrazových dávok žalovaná len v rámci predbežnej otázky sama vyhodnotila spornú povahu úrazu odlišne, než by ju určil všeobecný súd v pracovnoprávnom spore o ne/určení úrazu zamestnanca za pracovný. Nemožno predpokladať, že vznik takýchto kolidujúcich situácií by bol zámerom zákonodarcu aj vzhľadom k tomu, že na základe osobitného zákona je to práve zamestnávateľ, kto dáva vyhlásenie o povahe úrazu, ktoré žalovaná nemôže opomenúť alebo ho nerešpektovať. Žalobkyňa pritom nespochybnila, že odmietla podať žalobu o určenie predmetného úrazu za pracovný, ktorá okolnosť by predstavovala dôvod na prerušenie správneho konania o jej úrazovej dávke až do právoplatného skončenia pracovnoprávneho sporu.“

27. Vo vzťahu k rozhodnutiu Ústavného súdu SR považuje krajský súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že ani z tohto rozhodnutia nevyplývajú skutočnosti tvrdené žalobcom v tom smere, že by ústavný súd v tomto rozhodnutí konštatoval dôvodnosť nároku uplatneného žalobcom v správnom konaní. Je potrebné poukázať na bod 31. rozhodnutia, v ktorom ústavný súd považoval záver krajského súdu o tom, že A. nebol zamestnávateľom žalobcu, za arbitrárny a predčasný s tým, že konajúce súdy sa ústavne konformným spôsobom nevysporiadali s dôkazmi, ktoré žalobca produkoval ohľadom existencie pracovnoprávneho vzťahu. Ústavný súd výslovne uviedol, že nie je možné vylúčiť, že v okolnostiach veci mohlo ísť aj o priateľskú výpomoc, aj keď to ústavný súd považuje za nanajvyš neppravdepodobné. Ústavný súd pritom poukázal predovšetkým na dohodu o provedení práce, ktorá má byť dôkazom o tom, že medzi sťažovateľom a A. existoval vzťah, ktorý mal pracovnoprávnu povahu. Z uvedeného rozhodnutia ústavného súdu tak vyplýva, že bolo potrebné v ďalšom konaní opätovne sa zaoberať relevantnými dôkazmi vo vzťahu k existencii či neexistencii pracovnoprávneho vzťahu medzi pánom K. a žalobcom, a to aj v kontexte dohody o provedení práce, na ktorú Ústavný súd SR v tomto rozhodnutí poukázal. Krajský súd vo vzťahu k tejto dohode považuje za potrebné zvýrazniť vyjadrenie pána K., ktoré bolo doručené správne orgánu prvého stupňa dňa 7. októbra 2021 a v ktorom p. K. poprel, že by v danom čase žalobca bol jeho zamestnancom s tým, že dohodu podpísal až potom, ako došlo k predmetnému úrazu, a to na naliehanie žalobcovej sestry. Pán K. v tomto vyjadrení tiež uviedol, že medzi nimi nebola žiadna dohoda a nebola mu vystavená ani faktúra. Z uvedeného tak plynie, že aj v situácii, ak by sa v zmysle rozhodnutia Ústavného súdu SR v tejto veci nejednalo o priateľskú výpomoc, smeruje vyjadrenie pána K. skôr k záveru, že medzi ním a žalobcom mal byť vzťah dvoch živnostníkov, keďže podľa vyjadrenia pána K., na ktoré poukázal ústavný súd, mal žalobca túto prácu pre neho vykonávať na živnosť.

28. Aj s prihliadnutím na uvedené je tak namieste prisvedčiť záveru žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, že existencia pracovnoprávneho vzťahu z vykonaných dôkazov preukázaná nie je a táto skutočnosť aj v kontexte zásadne odlišných stanovísk žalobcu a pána K. zostáva spornou. Ak za tejto situácie žalobca nevyužil možnosť túto spornú otázku riešiť podaním osobitnej pracovnoprávnej žaloby, možno považovať za správny záver správnych orgánov v tom smere, že pracovnoprávny charakter úrazu

žalobcu preukázaný nebol, a teda neboli naplnené zákonom stanovené predpoklady pre vznik nároku žalobcu na priznanie nároku na náhradu za bolesť.

29. V kontexte žalobcom uplatneného nároku a jeho tvrdení ohľadom jeho pracovnoprávneho vzťahu s p. K., považuje krajský súd za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že v Potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti vystavenom dňa 22.1.2016 bol ako zamestnávateľ žalobcu uvedený M HUNT, s.r.o., Čadca. Rovnaký zamestnávateľ je uvedený aj v Hlásení úrazu na účely nemocenského, ktoré bolo doručené Sociálnej poisťovni, pobočka Čadca dňa 17.2.2016. Podľa tohto hlásenia, ktoré žalobca podpísal, mal žalobca dňa 22.1.2016 nahlásenú dovolenku v práci a mal ísť pomáhať kamarátovi s ťahaním dreva. Uvedené skutočnosti sú v rozpore s tvrdením, že v čase úrazu mal byť žalobca zamestnancom p. K.. Pán K. nie je ako zamestnávateľ uvedený ani v jednom z týchto dokladov (doklady sú súčasťou administratívneho spisu).

30. Podľa krajského súdu nie sú relevantné ani námietky žalobcu, že žalobca nebol správnym orgánom prvého stupňa upovedomený o tom, že boli vykonávané výsluchy svedkov ohľadom pracovnoprávneho vzťahu. Skutočnosť existencie či neexistencie pracovnoprávneho vzťahu medzi žalobcom a pánom K. bola sporná od počiatku a bol to práve žalobca, kto bol povinný preukázať, že sa v danom prípade jedná o pracovný úraz, k čomu mal žalobca zo strany správnych orgánov vytvorený priestor a možnosť preukázať túto skutočnosť súdnym rozhodnutím na základe žaloby, ktorú mohol podať v civilnom konaní. Len samotná skutočnosť, že žalobca nebol prizvaný k výsluchom svedkov pred správnym orgánom prvého stupňa, nemôže viesť k záveru o nezákonnosti rozhodnutia či už správneho orgánu prvého stupňa alebo odvolacieho rozhodnutia žalovaného. Žalobca namietal výlučne fakt, že nebol prizvaný k výsluchu uvedených osôb. Zo žaloby však nie je zrejmé, akým pozitívnym spôsobom by predmetnú existujúcu dôkaznú situáciu mala ovplyvniť samotná prítomnosť žalobcu pri tomto výsluchu. Krajský súd pritom poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované pod č. R103/2011, v zmysle ktorého formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu ku skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech, je neúčelné a nevhodné a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania. Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 4Sž/98-102/2002 zo dňa 17.12.2002 uviedol, že rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.

31. Na základe uvedených zhodnotení potom krajský súd dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby. Nárok, ktorý žalobca uplatnil žiadosťou v správnom konaní, by mu patril výlučne v prípade, ak by sa jednalo o pracovný úraz, čo však v konaní zistené nebolo. Tým neboli naplnené zákonné podmienky pre možnosť priznania uplatnenej náhrady za bolesť žalobcovi. Žalovaný spoľahlivo a náležite v napadnutom rozhodnutí ustálil skutkový stav, dôsledne ho vyhodnotil so zachytením výsledkov tohto hodnotenia v odôvodnení rozhodnutia. Následne tento zistený skutkový stav správne právne posúdil, jeho rozhodnutie je v súlade s administratívnym spisom a má v ňom oporu. Zároveň nebolo krajským súdom zistené, že by postup správnych orgánov porušil zákon s dôsledkom nezákonného rozhodnutia. Správny súd v nadväznosti na uvedené konštatuje vecne správny záver žalovaného a rovnako správneho orgánu prvého stupňa o nedôvodnosti žalobcom uplatneného nároku na náhradu za bolesť v dôsledku úrazu zo dňa 22.01.2016. Správny súd tak dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto túto v súlade s ust. § 190 SSP zamietol.

32. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 168 SSP a v konaní úspešnému žalovanému trovy konania nepriznal, nakoľko nevzhladol dôvody pre to, aby ich bolo možné spravodlivo požadovať. Navyiac zo spisového materiálu vznik trov na strane žalovaného nevyplýval a žalovaný si náhradu trov konania ani neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ak to zákon pripúšťa (§ 439, § 440 SSP) v lehote 1 mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu, ktorá sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť

a) označenie napadnutého rozhodnutia,

- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.